

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

INFORMACJA

O DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

I KRAJOWEGO BIURA WYBORCZEGO

w 2022 r.

Warszawa, kwiecień 2023 r.

SPIS TREŚCI	Str.
I. Informacje wstępne	3
II. Realizacja zadań ustawowych	11
1. <i>Wybory organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzane w toku kadencji. Referenda lokalne</i>	11
2. <i>Kontrola finansowania kampanii wyborczych</i>	13
3. <i>Kontrola gospodarki finansowej partii politycznych</i>	13
4. <i>Nadzór nad rejestrem wyborców</i>	15
5. <i>Rejestr korzyści</i>	18
6. <i>Prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenia lustracyjne</i>	19
7. <i>Petycje rozpatrzone przez Państwową Komisję Wyborczą w 2022 r.</i>	20
8. <i>Rozwój informatycznego systemu wyborczego</i>	20
9. <i>Działalność informacyjno-edukacyjna</i>	20
III. Współdziałanie i wymiana doświadczeń	23

I. Informacje wstępne

1. Zgodnie z art. 157 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) Państwowa Komisja Wyborcza jest stałym i najwyższym organem wyborczym właściwym w sprawach przeprowadzania wyborów i referendum. Do kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej należy organizacja i przeprowadzanie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Parlamentu Europejskiego w Polsce, wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Ponadto wykonuje ona czynności w związku z referendum ogólnokrajowymi i referendum lokalnymi.
2. Zadania Państwowej Komisji Wyborczej w zakresie organizacji i przeprowadzania wyborów to m.in.: sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego, sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców oraz sporządzaniem spisów wyborców, prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenia lustracyjne oraz udostępnianie danych o tych osobach właściwym komisjom wyborczym dokonującym rejestracji kandydatów w wyborach, powoływanie właściwych komisji wyborczych oraz ich rozwiązywanie po wykonaniu ich ustawowych zadań. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza powołuje i odwołuje komisarzy wyborczych, rozpatruje skargi złożone na ich działalność, a także na działalność okręgowych komisji wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza ustala także wzory urzędowych formularzy oraz druków wyborczych jak również wzory pieczęci organów wyborczych niższego stopnia. W kompetencji Komisji leży także ustalenie i ogłoszenie wyników głosowania i wyników wyborów w zakresie określonym przepisami szczególnymi Kodeksu wyborczego.

Zgodnie z Kodeksem wyborczym Państwowa Komisja Wyborcza ma obowiązek przesłać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Sejmu i Sądowi Najwyższemu, nie później niż 14 dnia po podaniu do publicznej wiadomości wyników wyborów, sprawozdanie z wyborów do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie z wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Komisja przesyła tylko Marszałkowi Sejmu i Sądowi Najwyższemu. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do przedstawienia, po każdych wyborach, Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów, informacji o realizacji przepisów kodeksu i ewentualnych propozycji zmian jego uregulowań.

Poza zadaniami związanymi z procesem prowadzącym do wyłonienia organów sprawujących władzę na szczeblu lokalnym jak i ogólnopolskim Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do tego, by:

- 1) kontrolować gospodarkę finansową partii politycznych i gospodarkę finansową komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach;
- 2) weryfikować, na zlecenie Marszałka Sejmu, poparcie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej oraz dla przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego;
- 3) prowadzić Rejestr Korzyści uzyskiwanych przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz przez ich współmałżonków;
- 4) sprawdzać wykonanie przez partie polityczne obowiązku prowadzenia, aktualizacji lub udostępnienia rejestru wpłat oraz rejestru umów, o których mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych;
- 5) nakładać kary pieniężne za naruszenie obowiązku prowadzenia, aktualizacji lub udostępnienia rejestru wpłat lub rejestru umów, o których mowa w art. 27c ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych;
- 6) rozpatrywać złożone do niej petycje oraz
- 7) prowadzić i wspierać działania informacyjne zwiększające wiedzę obywateli na temat prawa wyborczego, w szczególności zasad głosowania (art. 160 § 1 pkt 9 i 9a).

3. Zgodnie z art. 157 § 2 Kodeksu wyborczego w skład Państwowej Komisji Wyborczej wchodzi:

- 1) jeden sędzia Trybunału Konstytucyjnego, wskazany przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego;
- 2) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego, wskazany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 3) 7 osób mających kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego, wskazanych przez Sejm.

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2020 r. (M.P. poz. 100) w skład Państwowej Komisji Wyborczej Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powołał:

- 1) Ryszarda Balickiego;
- 2) Zbigniewa Cieślaka – sędziego Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku;
- 3) Liwiusza Laskę;
- 4) Dariusza Lasockiego;
- 5) Sylwestra Marciniaka – sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 6) Macieja Miłosza;
- 7) Arkadiusza Damiana Pikulika;
- 8) Konrada Składowskiego oraz
- 9) Wojciecha Sycha – sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

W 2022 roku skład Państwowej Komisji Wyborczej nie uległ zmianie w stosunku do roku ubiegłego, działała ona w składzie powołanym wyżej wskazanym postanowieniem.

Na mocy wyboru dokonanego przez Komisję w dniu 11 lutego 2020 r. funkcję Przewodniczącego Komisji pełnił sędzia Sylwester Marciniak, a funkcje Zastępców Przewodniczącego – sędzia Zbigniew Cieślak oraz sędzia Wojciech Sych.

Funkcję Sekretarza Państwowej Komisji Wyborczej pełni z urzędu Szef Krajowego Biura Wyborczego, którego na 7 letnią kadencję powołuje Państwowa Komisja Wyborcza spośród trzech kandydatów przedstawionych przez ministra właściwego

do spraw wewnętrznych, we wniosku złożonym po zasięgnięciu opinii Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu oraz Szefa Kancelarii Prezydenta. Od dnia 3 marca 2018 r. Sekretarzem Państwowej Komisji Wyborczej jest Magdalena Pietrzak.

4. Zadania i właściwość Państwowej Komisji Wyborczej określają ustawy:

- 1) z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) ;
- 2) z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 372 oraz z 2023 r. poz. 497);
- 3) z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497);
- 4) z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 741 oraz z 2023 r. poz. 497);
- 5) z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. z 2018 r. poz. 2120);
- 6) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2022 r. poz. 1110 oraz z 2023 r. poz. 497);
- 7) z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2023 r. poz. 342 oraz z 2023 r. poz. 497);
- 8) z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870).

Przy realizacji ustawowych zadań stosowano także przepisy innych ustaw, m.in. o ochronie danych osobowych, o dostępie do informacji publicznej, o radiofonii i telewizji, a także uregulowania ustawy – Prawo prasowe.

Zasady organizacji pracy PKW oraz sposób wykonywania ustawowych zadań określa jej regulamin będący załącznikiem do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej

(M.P. poz. 286, z 2012 r. poz. 38, z 2015, poz. 1295, z 2016 r. poz. 600, z 2018 r. poz. 122, 530 i 653, z 2019 r. poz. 390 oraz z 2020 r. poz. 27 i 334).

W 2022 r. Komisja podjęła łącznie 157 uchwał.

5. Stałymi organami wyborczymi na obszarze części województw są komisarze wyborczy, będący z mocy ustawy pełnomocnikami Państwowej Komisji Wyborczej. Kadencja komisarza wyborczego trwa 5 lat. W okresie obejmującym niniejsze sprawozdanie funkcje pełniło 100 komisarzy wyborczych powołanych przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałami:

- z dnia 26 marca 2018 r.,
- z dnia 27 marca 2018 r.,
- uchwałą nr 83/2019 z dnia 5 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Gdańsku I,
- uchwałą nr 137/2019 z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Katowicach III oraz
- uchwałą nr 123/2021 z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Koninie II.

Wobec złożonej rezygnacji, uchwałą nr 135/2022 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 października 2022 r. stwierdzono, że z dniem 21 października 2022 r. wygasła funkcja Komisarza Wyborczego w Koszalinie I Pana Marka Mazura.

Właściwość terytorialna i rzeczowa komisarzy wyborczych, ich siedziby, a także tryb pracy zostały określone uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 246 oraz z 2020 r. poz. 1211).

Regulamin komisarzy wyborczych ustalono uchwałą nr 4/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 lutego 2019 r. (M.P. poz. 251).

Komisarze wyborczy wykonujący przewidziane w Kodeksie wyborczym funkcje i zadania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Sejmu i do Senatu oraz do Parlamentu Europejskiego są z urzędu przewodniczącymi

okręgowych komisji wyborczych i rejonowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów wymienionych wyżej organów.

Komisarze wyborczy są również organami wykonującymi zadania związane z przeprowadzaniem referendów ogólnokrajowych oraz referendów lokalnych w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego w czasie trwania kadencji. Komisarze wyborczy powołują i rozwiązują, po wykonaniu ich ustawowych zadań, terytorialne i obwodowe komisje wyborcze (w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego) oraz sprawują nadzór nad realizacją wykonywanych przez nie zadań.

Poza kompetencjami wskazanymi powyżej, dotyczącymi udziału w organizacji i przeprowadzaniu wyborów o zasięgu ogólnopolskim, komisarze wyborczy realizują także zadania związane z obsadzaniem mandatów w organach jednostek samorządu terytorialnego w czasie trwania kadencji i stwierdzaniem wygaśnięcia mandatów radnych, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w przypadkach określonych w Kodeksie wyborczym.

Obowiązkiem komisarza wyborczego, na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym, jest także zwołanie pierwszej sesji nowo wybranej rady gminy oraz sesji w celu złożenia ślubowania przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Odpowiednio, na podstawie przepisów ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa, komisarz wyborczy zwołuje pierwszą sesję nowo wybranej rady powiatu i nowo wybranego sejmiku województwa.

Komisarz wyborczy jest zwierzchnikiem urzędników wyborczych – nadzoruje terminowość i prawidłowość wykonywanych przez nich zadań wyborczych oraz udziela im wyjaśnień w razie zaistnienia takiej potrzeby.

Komisarz wyborczy kontroluje także prawidłowość sporządzania spisów wyborców. Ponadto komisarze wyborczy zarządzają wydrukowanie kart do głosowania w wyborach samorządowych.

Zgodnie z art. 167 § 1 pkt 3d do zadań komisarza wyborczego należy także dokonywanie podziału odpowiednio gminy, powiatu oraz województwa na okręgi wyborcze, a także ustalenie ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu, w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego.

Do zadań komisarza wyborczego należy ponadto tworzenie i zmiana granic obwodów głosowania, w szczególności ustalenie ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Komisarze wyborczy w zakresie przyznanych ustawowo kompetencji podejmują rozstrzygnięcia w formie postanowień podlegających nadzorowi Państwowej Komisji Wyborczej, która może z urzędu, bądź z inicjatywy zainteresowanego podmiotu, uchylć wydany przez komisarza wyborczego akt prawny w przypadku stwierdzenia, że został on wydany z naruszeniem prawa lub jest niezgodny z wydanymi przez PKW wytycznymi.

Państwowa Komisja Wyborcza współdziała na bieżąco z komisarzami wyborczymi w zakresie realizacji ich zadań, gromadzi doświadczenia z ich pracy, pomaga w rozwiązywaniu bieżących problemów. Ważną formę współpracy stanowią wyjaśnienia i opinie udzielane przez PKW na pytania zgłaszane przez komisarzy wyborczych w sprawach wyborczych.

6. Warunki organizacyjne, finansowe i administracyjno-techniczne związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów i referendum kompleksowo zapewnia Krajowe Biuro Wyborcze, będące najwyższym urzędem w strukturze polskiej administracji wyborczej. KBW współdziała w tym celu z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Do zadań KBW należy także obsługa Państwowej Komisji Wyborczej, komisarzy wyborczych, Korpusu Urzędników Wyborczych oraz innych organów wyborczych w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym oraz innych ustawach. Ponadto KBW wykonuje także inne, określone przepisami odrębnymi, zadania związane m.in. z:

- prowadzeniem „Rejestru korzyści” dla osób pełniących funkcje w organach administracji rządowej i samorządowej,
- badaniem, w zakresie określonym przez Państwową Komisję Wyborczą, rocznych sprawozdań i informacji finansowych składanych przez partie polityczne,

- badaniem, na zlecenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej tego, czy pod inicjatywą ustawodawczą obywateli lub wnioskiem o przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego zebrano wystarczającą liczbę podpisów poparcia,
- prowadzeniem zbioru prawomocnych orzeczeń sądowych o utracie praw wyborczych przez osoby, które złożyły nieprawdziwe oświadczenie lustracyjne.

Ponadto Krajowe Biuro Wyborcze organizuje spotkania Państwowej Komisji Wyborczej i innych organów wyborczych z organami wyborczymi innych państw, przedstawicielami administracji rządowej i samorządowej, przedstawicielami organizacji pozarządowych, dziennikarzami, przedstawicielami nauki oraz bierze czynny udział w tych spotkaniach, przedstawiając instytucje polskiego prawa wyborczego oraz ich funkcjonowanie w praktyce wyborczej.

Organizację i właściwość Krajowego Biura Wyborczego określa statut nadany przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałą z dnia 14 marca 2011 r. (M.P. poz. 253, z 2015 r. poz. 487, z 2016 r. poz. 1009, z 2018 r. poz. 380, poz. 381 i poz. 651, z 2021 r. poz. 837 oraz z 2022 r. poz. 1028). Organizację wewnętrzną i właściwość rzeczową jednostek organizacyjnych KBW określa zarządzenie nr 43/2016 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 19 października 2016 r. oraz zmieniające je zarządzenia nr 8/2017 z dnia 23 marca 2017 r., nr 1/2018 z dnia 19 lutego 2018 r., nr 35/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r., nr 13/2019 z dnia 3 kwietnia 2019 r., nr 8/2021 z dnia 6 września 2021 r., nr 10/2022 z dnia 8 lipca 2022 r. oraz nr 14/2022 z dnia 31 października 2022 r.

W skład Krajowego Biura Wyborczego wchodzi obecnie siedem zespołów, będących jego jednostkami organizacyjnymi tj.: Zespół Prawny i Organizacji Wyborów, Zespół Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych, Zespół Finansowy, Zespół Informatyki, Zespół Prezydialny, Zespół Zamówień Publicznych, Zespół Kadr i Organizacji Pracy Biura, a także 49 delegatur w całym kraju.

II. Realizacja zadań ustawowych

1. Wybory organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzane w toku kadencji. Referenda lokalne.

Przepisy Kodeksu wyborczego stanowią, że w związku z wygaśnięciem mandatu radnego w toku kadencji w gminach do 20 tys. mieszkańców oraz wójta, burmistrza, prezydenta miasta przeprowadza się odpowiednie wybory: uzupełniające oraz przedterminowe. Przeprowadzane są również wybory ponowne, a także wybory do nowych rad.

Wybory uzupełniające przeprowadza się wskutek wygaśnięcia mandatu radnego z przyczyn określonych ustawowo, np. zrzeczenia się mandatu, niezłożenia ślubowania, śmierci; wybory ponowne – w wyniku orzeczenia przez sąd wygaśnięcia mandatu w trybie protestu wyborczego. Wybory przedterminowe do rad (sejmików województw) są przeprowadzane w przypadku rozwiązania tych organów przez Sejm z powodu powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw oraz w przypadku odwołania w referendum lokalnym. Nadto w powiecie i województwie – jeśli odpowiednio rada lub sejmik w ciągu 3 miesięcy od ogłoszenia wyników wyborów nie wybiorą organów wykonawczych. Powoduje to bowiem ich rozwiązanie z mocy prawa. Wybory przedterminowe wójta, burmistrza, prezydenta miasta przeprowadza się wskutek odmowy złożenia ślubowania, zrzeczenia się mandatu, utraty prawa wybieralności lub jego braku w dniu wyborów, naruszenia ustawowego zakazu łączenia funkcji wójta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności określonych w innych przepisach, albo orzeczonej zgodnie z przepisami trwałej niezdolności do pracy, w związku z odwołaniem w referendum, w wyniku odwołania przez Prezesa Rady Ministrów z powodu powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw, zmian w podziale terytorialnym państwa, a także wskutek śmierci osoby sprawującej daną funkcję.

W 2022 r. przeprowadzonych zostało 328 akcji wyborczych, z tego 311 wyborów uzupełniających do rad gmin, 1 wybory przedterminowe do rady gminy oraz 16 wyborów przedterminowych wójtów (burmistrzów i prezydentów miast).

W radach miast na prawach powiatu, radach powiatów, sejmikach województw i radach dzielnic m.st. Warszawy wygasły mandat radnego obejmuje kandydat z tej samej listy, który w wyborach uzyskał kolejno największą liczbę głosów, a nie utracił prawa wybieralności.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wygasło 9 mandatów wójtów, 5 mandatów burmistrzów oraz 1 mandat prezydenta miasta. Łączna liczba wygasłych mandatów radnych wyniosła we wskazanym okresie 464, na co składało się: 10 mandatów radnych sejmików województw, 54 mandaty radnych rad powiatów, 18 mandatów radnych rad miast na prawach powiatu, 68 mandatów radnych rad gmin powyżej 20 tys. mieszkańców, 306 mandatów radnych rad gmin do 20 tys. mieszkańców oraz 8 mandatów radnych rad dzielnic m. st. Warszawy. Przyczynami wygaśnień było najczęściej zrzeczenie się mandatu (201 przypadków), śmierć (191 przypadków), naruszenie ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności (24 przypadki), utrata prawa wybieralności lub nieposiadanie go w dniu wyborów (17 przypadków) oraz odwołanie w drodze referendum (15 przypadków).

Organizację i przeprowadzanie wyborów oraz dokonanie zmian w składach rad zapewniają właściwi komisarze wyborczy. Do komisarzy wyborczych wnoszone są również inicjatywy o zarządzenie referendum lokalnych w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego.

W 2022 r. odbyło się 18 referendum lokalnych dotyczących odwołania organów jednostek samorządu (rady gminy bądź miasta oraz wójta, burmistrza i prezydenta miasta).

Terminarz planowanych oraz przeprowadzonych wyborów i referendum znajduje się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego:

<https://pkw.gov.pl/wybory-i-referenda/wybory-samorzadowe-i-referenda-lokalne/wybory-i-referenda-w-toku-kadencji/kadencja-2018-2023/terminarz-wyborow-do-organow-samorzadu-terytorialnego-i-referendow-w-sprawie-odwolania-organow-samor>.

Szczegółowe informacje o poszczególnych wyborach i referendach znajdują się na stronach internetowych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

2. Kontrola finansowania kampanii wyborczych

Z ustaloną w Kodeksie wyborczym zasadą jawności finansowania wyborów wiąże się obowiązek komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach złożenia właściwemu organowi wyborczemu sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach komitetu wraz z informacją o uzyskanych kredytach bankowych. Państwowa Komisja Wyborcza i odpowiednio komisarze wyborczy po zbadaniu sprawozdań pod względem prawidłowości formalnej i merytorycznej, przyjmują sprawozdanie bez zastrzeżeń lub przyjmują je wskazując na uchybienie, albo odrzucają sprawozdanie. Zakres badania sprawozdania i podstawy jego odrzucenia są enumeratywnie określone w ustawie.

W 2022 r. Państwowa Komisja Wyborcza nie badała sprawozdań finansowych komitetów wyborczych.

3. Kontrola gospodarki finansowej partii politycznych

Państwowa Komisja Wyborcza przeprowadziła badanie informacji i sprawozdań partii politycznych w zakresie gospodarki finansowej. Zgodnie z ustawą o partiach politycznych partie polityczne i koalicje partii politycznych, jeżeli w wyborach do Sejmu uzyskają odpowiednio co najmniej 3% i 6% ważnych głosów, są uprawnione przez okres kadencji Sejmu do otrzymywania subwencji z budżetu państwa na działalność statutową. Mają równocześnie obowiązek składania Państwowej Komisji Wyborczej corocznej informacji finansowej o otrzymanej subwencji i poniesionych z subwencji wydatkach.

Partie polityczne składają również w każdym roku sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego.

W 2022 r. Państwowa Komisja Wyborcza zbadała 15 informacji finansowych partii politycznych, spośród których 5 zostało przyjętych bez zastrzeżeń, a 10 zostało

przyjętych ze wskazaniem na uchybienia. Państwowa Komisja Wyborcza zbadała również 138 sprawozdań finansowych partii politycznych, spośród których 51 przyjęła bez zastrzeżeń, 62 przyjęła ze wskazaniem uchybień, 25 zaś odrzuciła.

Państwowa Komisja Wyborcza wykonuje zadania związane z badaniem informacji i sprawozdań finansowych partii politycznych w oparciu o sprawozdania sporządzane przez biegłych rewidentów, a także we własnym zakresie analizuje sprawozdania i dokumenty finansowe dołączone do sprawozdań. Partiom zobowiązanym przypomina się o obowiązku złożenia sprawozdań, systematycznie udzielane są w tych sprawach wyjaśnienia i informacje. Na początku 2022 r. Komisja dokonała wyboru 11 biegłych rewidentów, w celu zbadania informacji finansowych o otrzymanej subwencji i poniesionych z subwencji wydatkach partii politycznych, a także sprawozdań o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego partii politycznych, które w 2021 r. posiadały Fundusz Wyborczy. Formalno-techniczne zadania związane z wyborem biegłych rewidentów oraz bieżącą współpracę z biegłymi w trakcie prowadzonych badań zapewniali pracownicy Krajowego Biura Wyborczego. Prowadzili ponadto, niezależnie od badań biegłych rewidentów, własne szczegółowe badanie wszystkich sprawozdań. Podejmowane czynności miały na celu ustalenie, czy sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie z właściwym wzorem określonym przez Ministra Finansów, czy zostało podpisane przez uprawnione osoby i czy złożone zostało z zachowaniem ustawowego terminu, czy do sprawozdania załączone zostały dokumenty określone w odpowiednim rozporządzeniu Ministra Finansów, a także czy wypełnione zostały wszystkie pozycje sprawozdania, a wpisane w nich kwoty zgadzają się pod względem arytmetycznym. Szczegółowej kontroli merytorycznej podlega także dokumentacja złożona przez partie polityczne, w celu ustalenia zgodności z prawem prowadzonej przez nie gospodarki finansowej.

Szczegółowe informacje na temat rozstrzygnięć w sprawie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych i partii politycznych znajdują się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego:

<https://pkw.gov.pl/finansowanie-polityki/finansowanie-kampanii-wyborczych> oraz <https://pkw.gov.pl/finansowanie-polityki/finansowanie-partii-politycznych>.

Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie po wejściu w życie art. 160 § 3a Kodeksu wyborczego oraz art. 27b i 27c ustawy o partiach politycznych rozpoczęła działania wynikające z nałożonych na nią obowiązków związanych z kontrolą wykonywania przez partie polityczne obowiązków określonych w art. 25 ust. 6-11 i art. 27a ust. 1-8 ustawy o partiach politycznych, nakładających na partie polityczne obowiązek prowadzenia i udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej rejestrów wpłat na rzecz partii i rejestrów zawartych przez partię umów. Po stwierdzeniu, że tylko kilkanaście partii politycznych wpisanych do ewidencji partii politycznych podjęło jakiegokolwiek czynności zmierzające do wykonania tych obowiązków, Komisja skierowała do wszystkich partii pismo przypominające o tych obowiązkach i wskazujące sposób ich wykonywania. Państwowa Komisja Wyborcza stale monitorowała stan wykonania przez partie tych obowiązków ustawowych i ustaliła, że większość partii politycznych nie wykonuje ich, a nawet nie utworzyła własnych stron Biuletynu Informacji Publicznej, o których mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902). Państwowa Komisja Wyborcza po dokonaniu szczegółowej analizy powołanych przepisów Kodeksu wyborczego i ustawy o partiach politycznych stwierdziła jednak, że nie pozwalają jej one na podjęcie dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania wykonania przez partie polityczne ciężących na nich obowiązków, a w szczególności nałożenia kar na partie polityczne, gdyż zostały one sformułowane wadliwie. W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 8 listopada 2022 r. skierowała do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej pismo szeroko omawiające wady wskazanych przepisów i informujące o konieczności pilnego wprowadzenia w nich zmian.

4. Nadzór nad rejestrem wyborców

Państwowa Komisja Wyborcza sprawuje systematyczny nadzór nad prowadzeniem i aktualizowaniem przez gminy stałego rejestru wyborców. Rejestr jest prowadzony

w każdej gminie i obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania (czynne prawo wyborcze). Służy do sporządzania spisów wyborców w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Parlamentu Europejskiego, wyborach samorządowych oraz spisów osób uprawnionych do udziału w referendach ogólnokrajowych i lokalnych. Można być ujętym tylko w jednym rejestrze wyborców. Rejestr w roku 2022 był prowadzony w 2 częściach: część A – obejmuje obywateli polskich, część B – obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyborcy będący obywatelami polskimi zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu, wyborcy zamieszkujący bez zameldowania lub pod innym adresem niż adres zameldowania oraz wyborcy nigdzie niezamieszkali, a przebywający stale w gminie, są wpisywani do rejestru na wniosek zainteresowanego. Na swój wniosek wpisywani są do rejestru obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi. Dane z rejestru są zamieszczone na stronie internetowej pkw.gov.pl i obejmują ogólną liczbę wyborców, w tym wyborców ujętych z urzędu oraz wpisanych na własny wniosek z wyodrębnieniem wyborców – obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej. Dane z rejestru według powiatów i gmin są dostępne na stronach internetowych delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w rejestrze wyborców na obszarze całego kraju było ujętych 29.175.145 osób, w tym 28.856.196 osób wpisanych z urzędu i 318.949 osób wpisanych na własny wniosek, z tego 2.114 osób – obywateli państw Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi – wpisanych na własny wniosek w celu udziału w wyborach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadzają kontrole prawidłowości rejestrów i ich aktualizacji, zapewniają pomoc w tych sprawach gminom, udzielają

im wskazań i zaleceń, prowadzą szkolenia dla pracowników prowadzących te sprawy. Wprowadzony od dnia 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii – Dz. U. poz. 491, z późn. zm.) a następnie obowiązujący od dnia 16 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego – Dz.U. z 2022 r. poz. 1028) spowodował, że Delegatury oprócz przeprowadzania kontroli stacjonarnych, na miejscu w urzędach gmin i miast, realizowały nadzór i kontrole nad prowadzeniem rejestru wyborców w formie zdalnej, tj. przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej oraz za pomocą arkuszy kontrolnych.

Po wykonanych czynnościach kontrolnych sporządzano protokoły zawierające wnioski oraz zalecenia, które były przekazywane do kontrolowanych jednostek.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego systematycznie monitorowały zmiany liczby wyborców w poszczególnych gminach i porównywały je z wcześniejszymi danymi w tym zakresie.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadzały szkolenia, głównie w formie wideokonferencji, które dotyczyły prowadzenia rejestru wyborców, dla pracowników działów ewidencji ludności w urzędach miast i gmin. Delegatury udzielały również indywidualnych instruktaży dla pracowników działów ewidencji ludności w urzędach miast i gmin. W przypadku zmian kadrowych osób odpowiedzialnych za prowadzenie rejestru wyborców w gminie Delegatury przeprowadzały szkolenie w formie wideokonferencji dla nowego pracownika z zakresu prawidłowego prowadzenia rejestru wyborców oraz sporządzania spisów wyborców.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przypominały również gminom o bezwzględnej konieczności przeprowadzenia postępowania sprawdzającego,

w zakresie spełnienia warunku stałego zamieszkania na obszarze danej gminy przez osoby wnoszące wnioski o wpisanie do rejestru wyborców, zgodnie z art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego, a także o konieczności udokumentowania tego faktu w aktach sprawy, przed wydaniem decyzji o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców danej osoby.

W ramach sprawowanego nadzoru Delegatury sprawdzały również prawidłowość sporządzania spisów wyborców w związku z zarządzonymi wyborami.

W 2022 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadziły w całym kraju 496 bezpośrednich kontroli rejestru wyborców i spisu wyborców w urzędach gmin i miast. Ponadto Delegatury zrealizowały łącznie 3164 kontrole elektroniczne i zdalne, głównie za pośrednictwem arkuszy kontrolnych.

Z przeanalizowanych informacji sporządzonych przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego wynika, że rejestry wyborców, co do zasady, są prowadzone prawidłowo. Przekazane uwagi dotyczyły prawidłowości sporządzania i aktualizacji spisów wyborców w ramach przygotowań do zarządzonych wyborów uzupełniających, wyborów przedterminowych oraz referendów lokalnych.

Występujące nieprawidłowości stwierdzone przez Delegatury oraz przedstawione w skargach przez obywateli wynikały często z nieznanomości prawa wyborczego przez wyborców, z nieprzestrzegania przez właściwe organy gmin terminów realizacji zadań określonych w Kodeksie Wyborczym oraz z drobnych błędów formalnych związanych z niestabilnością kadr w urzędach gmin, tj. dużą rotacją pracowników zajmujących się prowadzeniem i aktualizacją rejestru wyborców.

5. Rejestr korzyści

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne Państwowa Komisja Wyborcza i – w określonym przez Komisję zakresie – komisarze wyborczy, prowadzą Rejestr Korzyści. Do Państwowej Komisji Wyborczej informacje

o uzyskanych korzyściach zgłaszają członkowie Rady Ministrów, sekretarze i podsekretarze stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i ministerstwach, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie i wicewojewodowie. Odpowiednio do właściwych terytorialnie komisarzy wyborczych zgłoszenia korzyści dokonują marszałkowie i wicemarszałkowie województw, członkowie zarządów, sekretarze i skarbnicy województw, starostowie, członkowie zarządów, sekretarze i skarbnicy powiatów, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast oraz ich zastępcy, sekretarze, skarbnicy gmin a także członkowie zarządów związków metropolitalnych oraz sekretarze i skarbnicy związków metropolitalnych. Zakres informacji objętych obowiązkiem zgłoszenia do Rejestru Korzyści jest określony w ustawie i dotyczy osób pełniących funkcje publiczne i ich współmałżonków. Informacje w Rejestrze są na bieżąco aktualizowane. Rejestr jest jawny, prowadzony elektronicznie i dostępny pod adresem: <https://rk.pkw.gov.pl/>.

W 2022 r. do Państwowej Komisji Wyborczej i komisarzy wyborczych wpłynęły 1.543 deklaracje zawierających informacje o uzyskanych korzyściach.

6. Prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenie lustracyjne

Zgodnie z art. 21i ustawy z dnia 18 października 2006 r. – o ujawnianiu informacji o dokumentach organów państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego prezes właściwego sądu niezwłocznie przesyła do Państwowej Komisji Wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza prowadzi wykaz osób, wobec których wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności, o którym mowa w art. 21a ust. 2a ustawy lustracyjnej, a także udostępnia dane tych osób komisjom wyborczym rejestrującym listy kandydatów i kandydatów (art. 160 § 1 pkt 2a Kodeksu wyborczego).

W 2022 r. w wykazie ujęto 164 osoby, wobec których zostało wydane prawomocne orzeczenie sądu, stwierdzające utratę prawa wybieralności z powyższej przyczyny.

7. Petycje rozpatrzone przez Państwową Komisję Wyborczą w 2022 r.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub grupa tych podmiotów, może złożyć petycję do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. W 2022 r. do Państwowej Komisji Wyborczej nie wpłynęła żadna petycja.

8. Rozwój informatycznego systemu wyborczego

W roku 2022 w ramach dalszych prac nad rozbudową i udoskonalaniem systemu „Wsparcie Organów Wyborczych” (WOW) zaistniała konieczność wykonania kolejnych modułów w celu dostosowania jego funkcjonalności dla organizacji oraz sprawnego przeprowadzania i obsługi wyborów.

Ponadto w ciągu 2022 r. system WOW przygotowany przez Krajowe Biuro Wyborcze wykorzystano we wszystkich 328 akcjach wyborczych w toku kadencji oraz w 18 referendach lokalnych w sprawie odwołania organów gminy.

Utrzymanie wymaganego poziomu bezpieczeństwa oraz przeprowadzanie działań związanych z realizacją procesu ciągłego rozwoju kluczowej infrastruktury teleinformatycznej Krajowego Biura Wyborczego, tj. implementacja nowych rozwiązań sprzętowych i programowych, mających na celu zwiększenie poziomu dostępności i niezawodności systemu WOW, przyczyniły się do efektywnego jego wykorzystania w celu rzetelnego przeprowadzenia akcji wyborczych w 2022 roku jak również przygotowały na ogólnokrajowe akcje wyborcze zaplanowane do przeprowadzenia w kolejnych latach.

9. Działalność informacyjno-edukacyjna

1. W ramach działalności informacyjnej pracownicy Krajowego Biura Wyborczego w 2022 r. udzielali odpowiedzi na pytania wyborców kierowane listownie, telefonicznie oraz drogą mailową. W 2022 r. Krajowe Biuro Wyborcze udzieliło

łącznie 1.668 wyjaśnień, informacji i odpowiedzi na pytania zgłoszone na piśmie i za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Mając na uwadze rozwój nowych technologii i dostępne kanały przekazywania treści działalność informacyjna prowadzona jest także za pośrednictwem takich stron internetowych jak:

- pkw.gov.pl, z której wyborcy mogą dowiedzieć się m.in. o aktualnościach dotyczących działalności Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowego Biura Wyborczego;
- wybory.gov.pl, gdzie zebrane zostały strony informacyjne o wszystkich wyborach i referendach ogólnokrajowych przeprowadzonych w Polsce od 2000 r. a także
- danewyborcze.kbw.gov.pl, pod którym to adresem Krajowe Biuro Wyborcze uruchomiło serwis internetowy, stanowiący repozytorium danych zawierających zestawienia i arkusze z danymi z wyborów i referendów ogólnokrajowych od roku 1990, przy czym, wychodząc naprzeciw potrzebom zainteresowanych osób, w tym także osób prowadzących m.in. badania naukowe, dane zostały tam opublikowane w formatach umożliwiających ich edycję oraz samodzielne opracowywanie według potrzeb.

2. W 2022 r. monitoring mediów wykazał około 670 000 publikacji w prasie, radiu, telewizji i Internecie na temat Państwowej Komisji Wyborczej, Krajowego Biura Wyborczego, wyborów parlamentarnych, wyborów prezydenckich, wyborów uzupełniających, referendów i zmian w Kodeksie wyborczym. Najwięcej publikacji dotyczyło wyborów parlamentarnych (79,3%), a w dalszej kolejności wyborów prezydenckich (11,8%), referendów (4,7%) oraz PKW i KBW (3,8%). Wydźwięk publikacji dotyczących PKW i KBW został w znacznym stopniu oceniony przez firmę zewnętrzną jako neutralny (około 90%). Podobnie oceniono publikacje dotyczące wyborów parlamentarnych oraz wyborów prezydenckich.

Statystykę odwiedzin na stronach internetowych oraz serwisach społecznościowych prowadzonych przez Państwową Komisję Wyborczą i Krajowe Biuro Wyborcze przedstawia poniższa tabela:

Serwis	Łączna ilość wyświetleń w 2022 r.
Strona internetowa: pkw.gov.pl/kbw.gov.pl	1 880 698
Strony internetowe: wybory.gov.pl , prezydent20200628.pkw.gov.pl/prezydent20200628/ , prezydent20200510.pkw.gov.pl/prezydent20200510/ , wybory.gov.pl/sejmsenat2019 , pe2019.pkw.gov.pl/pe2019 , wybory2018.pkw.gov.pl	3 160 500
Strona internetowa: wybieramwybory.pl	385
Profil Państwowej Komisji Wyborczej na portalu Facebook (zasięg strony)	30 415
Profil Wybieram Wybory na portalu Facebook (zasięg strony)	625
Twitter Państwowej Komisji Wyborczej (zasięg strony)	96 200
Kanał YouTube Państwowej Komisji Wyborczej	28 388
Suma	5 197 211

Zgodnie z powyższym zestawieniem strony poświęcone tematyce wyborów, prowadzone pod patronatem Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego zostały odwiedzone przez Internautów łącznie ponad 5 milionów razy.

III. Współdziałanie i wymiana doświadczeń

1. Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze systematycznie uczestniczą w różnych wydarzeniach związanych z problematyką wyborczą, podejmują własne inicjatywy i współdziałają z różnymi podmiotami w ramach ich działalności. Uzyskane opinie, spostrzeżenia i postulaty są analizowane i wykorzystywane jako materiał źródłowy do ocen stosowania prawa wyborczego oraz formułowania wniosków w zakresie jego usprawnienia i tak m.in.:
 - 18 stycznia 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów L. Gajzler wzięli udział w spotkaniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych Panem Pawłem Pietrzykiem;
 - 11 marca 2022 r. w uroczystym Zgromadzeniu Posłów i Senatorów z okazji 23 rocznicy przystąpienia Polski do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego udział wzięła Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Zastępca Przewodniczącego PKW Wojciech Sych;
 - 4 lipca 2022 r. Państwowa Komisja Wyborcza oraz Sekretarz PKW M. Pietrzak odbyli spotkanie z przedstawicielami Fundacji im. Stefana Batorego, którą reprezentowali: prof. Jarosław Flis, prof. Jacek Haman, prof. Krzysztof Urbaniak oraz dr Anna Materska-Sosnowska, członek Zarządu Fundacji i Joanna Załuska, dyrektor programu Masz Głos, Masz Wybór. Tematem spotkania były wyzwania związane z nakładającym się kalendarzem wyborczym oraz potrzeba dokonania korekty demograficznej w okręgach wyborczych w wyborach parlamentarnych. Przedstawiciele Fundacji zaprezentowali i omówili przygotowane przez siebie ekspertyzy dotyczące tej problematyki;
 - w dniach 14 i 15 września 2022 r. w Kielcach odbyła się narada Państwowej Komisji Wyborczej i Szefa Krajowego Biura Wyborczego z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego;
 - 12 października 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Przewodniczący PKW S. Marciniak wzięli udział w uroczystym rozpoczęciu 23 edycji aplikacji legislacyjnej;

- 28 listopada 2022 r. zorganizowano uroczyste obchody z okazji 100 rocznicy pierwszego posiedzenia Senatu, w których udział wzięli Przewodniczący PKW S. Marciniak oraz Sekretarz PKW M. Pietrzak.
2. Państwowa Komisja Wyborcza odpowiednio do sygnalizowanych jej potrzeb bierze udział w różnych formach i zakresie, w pracach prowadzonych w Sejmie i Senacie dotyczących przepisów prawa wyborczego i tak m.in.:
- 10 maja 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak, Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów L. Gajzler i Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczej K. Lorentz wzięli udział w posiedzeniu Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego Sekretarz PKW zaprezentowała informacje Państwowej Komisji Wyborczej na temat realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycje ich zmian przedstawione przez Komisję po wyborach przeprowadzonych w latach 2018-2020;
 - 4 października 2022 r. Przewodniczący PKW S. Marciniak, członek PKW K. Składowski oraz Sekretarz PKW M. Pietrzak wzięli udział w posiedzeniu Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4 października 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Dyrektor L. Gajzler wzięli udział w posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 13 października 2023 r. na prośbę Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Państwowa Komisja Wyborcza przedłożyła projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw, zawierający sugestie zmian przepisów wynikające z propozycji zgłoszonych przez Państwową Komisję Wyborczą, w trybie art. 160 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418), Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów po wyborach przeprowadzonych w latach 2018-2020;

- 19 października 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Dyrektor L. Gajzler wzięli udział w posiedzeniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 12 grudnia 2022 r. ekspert w Zespole Prawnym i Organizacji Wyborów G. Gąsior wziął udział w posiedzeniu Podkomisji Nadzwyczajnej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego obradowano nad przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektem ustawy o sądach pokoju oraz projektem ustawy – przepisy wprowadzające ustawę o sądach pokoju.
3. Państwowa Komisja Wyborcza przywiązuje dużą wagę do upowszechniania w różnych formach wiedzy o prawie wyborczym, jego instytucjach i rozwiązaniach, uznając działalność w tym zakresie za stałe zadanie Komisji i Krajowego Biura Wyborczego nie tylko w czasie wyborów, ale też w czasie niewyborczym:
- Znaczące forum wymiany doświadczeń stanowią coroczne obchody Światowego Dnia Wyborów, odbywające się w każdy pierwszy czwartek lutego. Celem Światowego Dnia Wyborów jest zarówno edukowanie o historii wyborów, jak i informowanie społeczeństwa o nowych osiągnięciach i wyzwaniach związanych z różnymi typami systemów głosowania. Inicjatorzy obchodów zwracają także uwagę parlamentarzystów, rządów, polityków i światowych przywódców na znaczenie ich wiodącej roli, jaką odgrywają w promowaniu kultury demokracji i wysokiego poziomu uczestnictwa w wyborach.
- Obchody Światowego Dnia Wyborów w 2022 r. zostały zorganizowane przez Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Współorganizatorem wydarzenia była Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze. Podczas pierwszego dnia obchodów wygłoszony został wykład prof. UMK dr hab. Bartłomieja Michalaka pt.: „Mieszany system wyborczy dla Polski?”. Członkowie PKW mieli możliwość wysłuchania wspomnianego wykładu zdalnie. Następnego dnia odbyło się seminarium naukowe pt.: „Jawność finansowania kampanii wyborczej w Polsce”, w ramach którego swoje wystąpienia wygłosili m.in. ekspert w Zespole Kontroli Finansowania

Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych T. Gąsior oraz Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Opolu R. Tkacz. W seminarium wzięły udział także Przewodniczący PKW S. Marciniak.

Ponadto, w ramach rozpowszechniania wiedzy na temat prawa wyborczego przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej i pracownicy Krajowego Biura Wyborczego uczestniczyli w spotkaniach poruszających wspomnianą tematykę w tym m.in.:

- 15 marca 2022 r., na zaproszenie Kierownika Katedry Systemów Politycznych Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego Dyrektor K. Lorentz wygłosił wykład z zakresu zasad prawa wyborczego III RP, który spotkał się z bardzo dobrym odbiorem oraz zapowiedzią kontynuowania współpracy z Krajowym Biurem Wyborczym;
- 25 maja 2022 r. Sekretarz PKW Magdalena Pietrzak oraz Przewodniczący PKW S. Marciniak wzięli udział w Konferencji Naukowej pt.: „Wyzwania dla legislacji. Rola Rady Legislacyjnej, jej osiągnięcia oraz nowe perspektywy”;
- 7 października 2022 r. Przewodniczący PKW S. Marciniak wzięły udział w seminarium „Sądy a wybory. Zagrożenia dla uczciwości procesu wyborczego” organizowanym przez Fundację im. Stefana Batorego;
- 21 października 2022 r. w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy odbyła się konferencja zorganizowana z okazji 100 rocznicy powołania Państwowej Komisji Wyborczej. Konferencję otworzył prorektor Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy dr Michał Czakowski, Przewodniczący PKW S. Marciniak oraz Sekretarz PKW M. Pietrzak. Pierwsza prelekcja, którą wygłosił Przewodniczący PKW Sylwester Marciniak, została poświęcona powołaniu w 1922 roku pierwszej Państwowej Komisji Wyborczej, dziejom jej członków oraz dalszym losom tego organu. W trakcie wykładu zostały zaprezentowane archiwalne dokumenty związane z początkami Komisji.

W ramach konferencji Sekretarz PKW M. Pietrzak zapoznała uczestników z analizą zagrożeń wynikających z kumulacji wyborów z perspektywy doświadczeń administracji wyborczej. Członek PKW R. Balicki swoje wystąpienie poświęcił zagadnieniu ewolucji zasad wyborów Prezydenta w Polsce, zaś członek PKW K. Składowski wygłosił prelekcję na temat zasady równości w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Swoje referaty wygłosili ponadto m.in.: Komisarz Wyborczy w Toruniu T. Brzezicki, Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Opolu R. Tkacz, Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Bydgoszczy A. Dyla oraz ekspert w Zespole Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych T. Gąsior;

- 27 października 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak wzięła udział w dyskusji organizowanej przez Fundację Odpowiedziana Polityka oraz Europejską Platformę na rzecz Demokratycznych Wyborów pt. „Pieniądze i polityka – Polska na tle Europy” stanowiącej kontynuację serii dyskusji i seminariów na tematy związane z finansowaniem polityki, w tym finansowaniem kampanii wyborczych;
- 25 listopada 2022 r. Przewodniczący S. Marciniak oraz pracownicy Krajowego Biura Wyborczego uczestniczyli w konferencji Okrągłego Stołu Sądownictwa Konstytucyjnego organizowanej przez katedrę Prawa Konstytucyjne WPiA Uniwersytetu Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie pt.: „Wolne i Uczciwe Wybory”;
- 5 grudnia 2022 r. Sekretarz PKW M. Pietrzak oraz Dyrektor L. Gajzler wzięli udział w seminarium organizowanym przez Fundację im. Stefana Batorego w związku ze zbliżającym się cyklem wyborczym (wybory samorządowe, parlamentarne i do Parlamentu Europejskiego) pod hasłem: „Przygotowanie i przebieg dnia głosowania. Zagrożenia i rekomendacje.”;

- 13 grudnia 2022 r. Przewodniczący S. Marciniak wziął udział w dyskusji eksperckiej Europejskiej Platformy na Rzecz Demokratycznych Wyborów: pt. „Zaufanie do demokracji – jak je straciliśmy i co możemy zrobić, aby je odzyskać?”.

Wobec dyskusji, która wywiązała się w przestrzeni publicznej w związku z możliwością równoległego zorganizowania wyborów do polskiego parlamentu oraz wyborów do jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.:

- 30 czerwca 2022 r. na łamach Dziennika Gazety Prawnej ukazał się wywiad z Sekretarzem PKW M. Pietrzak, którego głównym tematem była kulminacja wyborów parlamentarnych i samorządowych w 2023 r. oraz potencjalne trudności w związku z organizacją tych wyborów w zbliżonym czasie;
- 9 września 2022 r. na łamach wspomnianego wyżej Dziennika Gazety Prawnej ukazał się wywiad z Przewodniczącym PKW S. Marciniakiem, który wyraził opinię na temat przeniesienia terminu wyborów samorządowych w obliczu nakładania się wyborów parlamentarnych i samorządowych;

Ponadto w ramach wspierania działań nakierowanych na upowszechnianie wiedzy dotyczącej prawa wyborczego w 2022 r. PKW i KBW objęli również patronatem honorowym:

- Ogólnopolską Konferencję Naukową „Wybory i prawo wyborcze. Zagadnienia teorii i praktyki” zorganizowaną w dniach 3 i 4 marca 2022 r. przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, podczas której wymieniono się opiniami i poglądami jak również zaprezentowano wyniki badań na temat problematyki wyborów i prawa wyborczego, a w szczególności polskiego prawa wyborczego, prowadzenia i finansowania kampanii wyborczych, zachowań wyborczych oraz możliwych i pożądaných zmian prawa wyborczego, podczas których referaty wygłosili ekspert w Zespole Prawnym i Organizacji Wyborów G. Gąsior oraz ekspert w Zespole Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych T. Gąsior

oraz

- Ogólnopolską Konferencję Naukową „Wyzwania współczesnego prawa wyborczego” organizowaną w dniu 2 czerwca 2022 r. przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Wyborczego „Elektor” Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak